

STAVKA – 25. maj 2023

Stavko napovedujemo z namenom zaščite in izboljšanja pravic oziroma dostojanstva osebnih asistentk in asistentov ter drugih delavk in delavcev v dejavnosti osebne asistence. Neposredni povod je **ravnanje številnih zaposlovalcev, ki z izgovorom vse bolj nezadostnega javnega financiranja osebne asistence znižujejo delavska upravičenja, zlasti pri dopustu, dodatkih in delovnih obveznostih.** Glavni razlog pa je **ravnanje odgovornih v državi,** ki pod pretvezo bojda nevzdržnih stroškov (nenehno ponavljajoča se lajna o nedopustnem razkoraku med ob uzakonitvi projektiranimi osmimi milijoni in današnjimi 200 milijoni evrov) izvaja rezanje sredstev. Takšno ravnanje se je začelo že pod prejšnjo vlado (lanska novela na Zakonu o osebni asistenci temelječega izvršilnega predpisa, Pravilnika o osebni asistenci, je z odpravo norm KPDZSV in KPJS ter navajanjem višin dodatkov le v maksimalnih zneskih deregulirala prvotno normativno ureditev in jo pripravila za arbitrarno zategovanje financiranja), z vso vnemo pa se nadaljuje pod sedanjo, ki povzroča nesprejemljivo nižanje že tako nizkih realno obstoječih »standardov« osebne asistence.

Rast finančnih sredstev, potrebnih za izvajanje osebne asistence, je po našem prepričanju v največji meri posledica neurejenosti dolgotrajne oskrbe v Sloveniji; povedano drugače: **osebna asistenca je žrtev tega, da pri nas nimamo dolgotrajne oskrbe.** Javna »skrivnost« je namreč, da se predlagatelj ZOA ni preprosto »uštel« pri projekciji osmih milijonov evrov, pač pa je po prvotni finančni oceni zakon razširil tako, da lahko upravičenci do osebne asistence postanejo tudi tisti prebivalci RS, ki bi potrebovali določeno obliko dolgotrajne oskrbe, a za uzakonitev slednje nikoli ni bilo zadostne politične volje. Ko predstavniki sedanje vlade kažejo s prstom na predlagatelja ZOA kot povzročitelja sedanjih »finančno nevzdržnih« razmer, namerno »pozabljajo«, da je predlagatelj z (vsekakor nedopustnim) zavajanjem poslank in poslancev Državnega zbora vendarle nakazal na še kako obstoječe potrebe prebivalk in prebivalcev Slovenije po dolgotrajni oskrbi in tako – to mu je le treba priznati – pospešil prizadevanja za njeno uzakonitev.

Po drugi strani pa se je – kljub drugačnim napovedim – ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti v zadnjem času očitno podredilo pritiskom ministrstva za finance: za njimi ponavljajo, da je obseg sredstev, potrebnih za financiranje osebne asistence, prevelik; **namesto da bi izboljševali ureditev osebne asistence, da bi dvigovali standard osebne asistence**

Sindikat osebne asistence
Dalmatinova ulica 4, 1000 Ljubljana
sindikat.osebne.asistence@gmail.com
031 333 888

za uporabnice in uporabnike, da bi ščitili delavske pravice osebnih asistentov, je vodstvo ministrstva za delo začelo ponavljati mantra blagajnikov in računovodij iz ministrstva za finance. Po njihovo je osebna asistenca predraga in potratna ter preveč velikodušna dejavnost, nepravilnosti so številne, treba je zmanjšati pravice in omejiti število upravičencev, celo kratenje delavskih pravic osebnih asistentov jih ne moti.

Čeprav v SOA jasno zagovarjamo osebno asistenco in njeno uzakonitev (2017), pa so zdaj očitne vse posledice njenega začetnega ustroja: to, da so jo vzpostavili v zasebnem sektorju, da so jo v mnogočem deregulirali, da so jo pustili brez standardov in normativov, da niso določili garancij za delavske pravice osebnih asistentk in asistentov in – nikakor ne nazadnje – seveda to, da niso uzakonili zadovoljivo dolgotrajno oskrbo, povzroča vse večje preglavice ne samo regulatorju, ampak vsem deležnikom. Iz naše perspektive rečeno: **največje krivice osebne asistence doživljamo mi, delavke in delavci v osebni asistenci.**

Žal pa zadnje informacije niso kaj bolj spodbudne: **sedanja koalicija in vlada odlagata uzakonitev dolgotrajne oskrbe v prihodnost, namesto da bi sočasno izboljšali ureditev osebne asistence in končno uzakonili dolgotrajno oskrbo, s čimer bi se lahko do neke mere olajšal pritisk na osebno asistenco**, saj bi ljudem, ki to potrebujejo (in teh ni malo), zagotovili dolgotrajno oskrbo. Obenem pritiski za reze v osebno asistenco ne pojenjajo.

Zato stavkamo, zato stavkamo tudi proti regulatorju – Ministrstvu za delo – in zato stavkamo tudi proti financerju – Vladi Republike Slovenije – in njihovim glavnim predstavnikom na našem področju – Ministrstvu za finance.

Stavka **v četrtek, 25. maja 2023, s pričetkom ob 00:01 uri in s koncem ob 21:59 uri**, bo potekala z udeležbo stavkajočih na organiziranem protestnem shodu, ki bo tega dne **med 11:05 in 12:00 uro pred poslopjem Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZ)** na Štukljevi cesti 44 v Ljubljani ter na skupščini Sindikata osebne asistence (SOA) **med 15:00 in 17:00 uro v Domu sindikatov na Dalmatinovi ulici 4 v Ljubljani.**

Zahtevamo:

- 1. Takojšnje zadostno financiranje dejavnosti (dvig cene ure storitve), ki bo izvajalcem osebne asistence omogočalo zagotovitev dopustov in dodatkov v obsegu in višinah, ki jih kot maksimalne »upravičene stroške« priznava Pravilnik o osebni asistenci;**

2. sklenitev kolektivne pogodbe za dejavnost osebne asistence (takojšen dogovor o časovnici pogajanj in roku za sklenitev pogodbe);
3. sprejetje standardov in normativov dejavnosti (takojšen dogovor o časovnici in zagotovitev udeležbe SOA v pripravo te materije, pri čemer je treba upoštevati zlasti kvalitativne opredelitve in določiti, kaj sploh šteje za osebno asistenco ter z novelo ZOA zagotoviti zahtevano strokovno usposobljenost osebnih asistentk in asistentov kot tudi dostopnost delovišč osebne asistence za vsebinski nadzor);
4. zagotovitev varovanja pravic in položaja osebnih asistentk in asistentov v primeru nadzora nad posameznimi izvajalci osebne asistence kot domnevnimi kršitelji (nemoteno izplačilo osebnih dohodkov idr.), pri odvzemu statusa izvajalca osebne asistence po uradni dolžnosti pa prevzem uporabnikov in asistentov s strani drugih izvajalcev osebne asistence le na način, ki je skladen z delovnopravno ureditvijo;
5. Takojšnje prenehanje pritiskov MDDSZ na izvajalce osebne asistence, da naj z nedopustnimi zahtevami do zaposlenih slednje silijo k nezakonitemu evidentiranju opravljenih ur storitve prek aplikacije Osebna asistenca (in iskanje ustrežnejše, zakonite rešitve za ta nadzor);
6. plačilo stavke.

Ljubljana, 5. 4. 2023

Stavkovni odbor SOA

vodja Nenad Hardi Vitorović

